

בעניין:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ היועץ המשפטי לממשלה
מרשות ההגבלים העסקיים
עם ועולמו 4 ירושלים 9134102
טל': 02-5458500 פקס': 02-5458555

המאשימה

- נגד -

רז (בן שמשון) מזרחי

הנאשם

כתב אישום מתוקן

הנאשם מואשם בזאת כדלקמן:

חלק כללי

א. רקע

1. מד מים הוא מכשיר המשמש למדידה ולסיכום של כמויות מים הזורמים בצנורות.
2. מדי המים נחלקים לשתי קבוצות עיקריות, מדי מים מכאניים ומדי מים בהם משולבות מערכות קריאה מרחוק המאפשרות קריאה ואיסוף מרחוק של הנתונים מהמדים.
3. מדי המים מכאניים מחולקים למספר סוגים עיקריים:
 - א. מדי מים בקטרים של עד 50 מילימטר (2 צול) משמשים למדידה של צריכת מים על ידי הצרכן הביתי והפרטי ועסקים קטנים (להלן: "מדים ביתיים"). שיטת המדידה במרבית המדים בקטרים אלו היא "רב זרמית/רב סילוני" שמשמעותה תרגום סיבובי מאיץ כתוצאה ממהירות זרימת המים לנתונים כמותיים.
 - ב. מדי מים בקטרים גדולים יותר מ-50 מ"מ משמשים למדידה של צריכת מים בקווי הולכת מים, השקיה וצריכת מים על ידי צרכני מים בהיקפים גדולים. מדים בקטרים אלו נקראים גם לעיתים מדי טורבינה או מהירות-וולטמן על שם שיטת המדידה במסגרתה מדי המים מתרגמים סיבובי טורבינה לנתונים כמותיים מצטברים.
 - ג. מד מים משולב המורכב משני מדים. מד ראשי מסוג מהירות-וולטמן ומד משני מסוג רב זרמי. המד המשולב משמש למדידה של כמויות מים בספיקות משתנות,

גבוהות ונמוכות, וכמות המים הכללית הנמדדת בו היא סיכום הקריאה של שני מדי המים המרכיבים אותו.

4. מדי המים מורכבים משני חלקים: גוף היצוני ומנגנון פנימי. הגוף היצוני עשוי, במרבית המקרים, מיציקות מתכת בהרכבים שונים בהתאם לסוג המוצר (להלן: "הגוף היצוני"). המנגנון הפנימי (להלן גם: "המכלול") מהווה את ילבי מדי המים ומשמש למדידת מים בשיטות מדידה שונות. המכלול כולל שורת רכיבים אשר רובם עשוי מפלסטיק.
5. מדי המים מובחנים האחד מהשני גם באמצעות נתוני הספיקה הנומינלית שהיא הספיקה המרבית שבה יפעל מדי המים בעבודה רצופה באופן תקין, הן בזרימה רצופה והן בזרימה מקוטעת. מדדי הספיקה הנומינלית מיוצגים באמצעות האותיות הלועזיות QN. כך למשל מד מים QN 1.5 משמעותו מד מים שהספיקה המרבית שלו היא 1.5 קוב בשעה.
6. מדי המים אף מובחנים האחד מהשני באמצעות מדרג (קלאס) המתייחס לטווחי המדידה של המדים ולרגישותם למדידת כמויות קטנות של מים. המדרגים אשר נמכרים בעיקר בארץ הם מדי מים מקלאס B ומדי מים מקלאס C. המדים מקלאס C רגישים יותר מהמדים מקלאס B ומאפשרים מדידה מדויקת גם של כמויות מים קטנות יותר.
7. בהתאם לכללי מדידת מים (מדי מים), תשמ"ח-1988, מחויבות הרשויות המקומיות לערוך בדיקה וכיול של המדים הביתיים אחת לחמש שנים ובדיקה וכיול של מדים מקטרים גדולים יותר אחת לשנתיים. במסגרת הבדיקה והכיול התקופתיים בוחרות הרשויות המקומיות האם לרכוש מדי מים חדשים או לשפץ או להסב את מדי המים הנבדקים.
8. שיפוץ מד מים משמעותו ניקוי של הגוף היצוני של מדי המים ותיקון וכיול של מכלול מד המים.
9. הסבת מד מים משמעותה ניקוי של הגוף היצוני, החלפת המכלול במכלול חדש וכיולו.
10. בתחום אספקת מדי מים חדשים (להלן: "השוק הראשוני") פעלו בארץ, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום שלוש חברות: ארד בע"מ (להלן: "ארד"), מדי ורד בע"מ (להלן: "מדי ורד") ומדי מים רימונים בע"מ (להלן: "רימונים").
11. בתחום השיפוץ וההסבה של מדי המים (להלן: "השוק המשני") פעלו בארץ, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, מספר חברות המכונות מבדקות, כאשר העיקריות שבהן היו ארם שירותי מדי מים בע"מ (להלן: "ארם"), מדי ורד ורימונים. בשוק זה אף פועלות גת מדי מים בע"מ (להלן: "גת מדי מים") וחברת מד תקין בקרת מים, אגש"ח בע"מ (להלן: "מד תקין").

ב. הנאשם ומעורבים נוספים

12. הנאשם שימש החל מחודש מרץ 2008 או ממועד סמוך לכך כמנהל אגף מדי המים בארם והיה מנהל פעיל בה.

נ, ר

ארם שירותי מדי מים בע"מ

13. ארם היא חברה בע"מ בבעלותה המלאה של ארד. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, ניהלה ארם עסקים בישראל ועסקה בעיקר בשיפוץ והסבה של מדי מים לרשויות מקומיות בישראל.
14. ארם הוכרזה בתאריך 26.11.03 על ידי הממונה על הגבלים עסקיים כמונופולין בתחום אספקת שירותי שיפוץ והסבות למדי מים ביתיים.

ארד בע"מ

15. ארד היא חברה בע"מ שמניותיה רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, ניהלה ארד עסקים בישראל ועסקה בעיקר בפיתוח, ייצור ושיווק מוצרים למדידת מים באמצעות מפעל ארד, הממוקם בקיבוץ דלית.
16. ארד החזיקה, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, ב-100% ממניותיהן של ארם ושל חברת ארד טכנולוגיות מדידה בע"מ.
17. ארד הוכרזה בתאריך 25.12.1988 על ידי הממונה על הגבלים עסקיים כמונופולין בשוק מדי המים. בתאריך 26.11.2003 הוכרזה ארד כמונופולין בשווקים הבאים: אספקת שירותי שיפוץ והסבות למדי מים ביתיים; אספקת חלקי חילוף למדי מים ביתיים; ואספקת מכלולים למדי מים ביתיים.

מדי ורד בע"מ

18. מדי ורד היא חברה בע"מ. במועדים הרלוונטיים לכתב האישום ניהלה מדי ורד עסקים בישראל. עיקר עיסוקה של מדי ורד הוא מכירת מדי מים חדשים ושיפוץ והסבה של מזים משומשים.
19. גבריא אלטמן שימש במועדים הרלוונטיים לכתב האישום כמנהל ובעל מניות במדי ורד. במסגרת תפקידו היה מעורב בקבלת החלטות שוטפות במדי ורד, בין היתר לגבי השתתפות במכרזים ותמחור מוצרים.
- על רקע העובדות המתוארות לעיל, המהוות חלק בלתי נפרד מכתב האישום, יפורטו להלן האישומים כנגד הנאשם.

אישום 1

א. העובדות הרלוונטיות לאישום

20. בחודש מאי 2009 או במועד סמוך לכך, פנתה המועצה המקומית גן יבנה, לארם, למדי ורד, למד תקין ולחברת ברוכי אשר, בבקשה דחופה לקבלת הצעת מחיר להסבה של מדי מים (להלן באישום זה: "הצעת המחיר").
21. הנאשם תאם עם אלטמן את המחירים אותם תציע מדי ורד, לאותה הצעת מחיר.

22. בהתאם לתיאום בסעיף 21 לעיל, הנאשם בשם ארם ואלטמן בשם מדי ורד הגישו הצעות מחיר למועצה המקומית גן יבנה.
23. הנאשם הציג מצג כוזב לפיו ההצעות הוגשו באופן עצמאי ללא התייעצות, תיאום או קשר עם מציע אחר או עם מציע פוטנציאלי אחר, ומכל מקום לא גילה את עובדת התיאום המפורט בסעיף 21 (להלן באישום זה: "מצגי השווא").
24. בהסתמך על מצג השווא התקבלה הנחת הדעת של ועדת הקניות בדבר כשרות ההצעות של ארם ומדי ורד ונבחרה הצעתה של ארם כהצעה הזוכה.
25. לא ניתן ביחס להסדר האמור אישור מבית הדין, היתר זמני מאב בית הדין או פטור מן הממונה מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל, והכבילות שבו לא היו פטורות על-פי כללי פטור סוג בהתאם לחוק ההגבלים העסקיים.
26. במעשיו המתוארים לעיל:

- א. היה הנאשם, בהיותו בן אדם המנהל עסקים, צד להסדר לפיו הגביל עצמו באופן העלול למנוע או לחפחית את התחרות בעסקים, בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין אדם שאינו צד להסדר. ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש, שיוצע או שישולם; לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו ולכמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם. זאת, מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור כאמור, ומבלי שהכבילות שבהסדר היו פטורות על פי כללי פטור סוג.
- ב. הנאשם קיבל במרמה את הנחת הדעת של ועדת הקניות ואת זכייתה של ארם בהצעת המחיר.

ב. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

27. צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות נוכח חלקם ומעמדם של הצדדים להסדר בשוק המשני עבירה לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 4, 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3), 2(ב)(4), 47א, ו-47א(1) לחוק ההגבלים העסקיים.
28. קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות עקב פגיעתה במנגנון הציבורי, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין בנסיבות מחמירות.

אישום 2

א. העובדות הרלוונטיות לאישום

29. במהלך חודש יוני 2009, בעקבות פניית גת מדי מים למועצה המקומית גן יבנה בבקשה להשתתף בהליך קבלת הצעות המחיר אותן היא מפרסמת, החליטה המועצה המקומית גן יבנה לצאת בבקשה מחודשת לקבלת הצעות מחיר להסבת מדי מים, בקשה שנועדה להחליף את הבקשה האמורה בסעיף 20 (להלן באישום זה: "הצעת המחיר"). הבקשה המחודשת נשלחה לכל הפחות לארס, מדי ורד, גת מדי מים, למד תקין ולחברת ברוכי אשר. הנאשם תאם עם אלטמן את המחירים אותם תגיש מדי ורד להצעת מחיר.
30. הנאשם הגיש בשם ארס הצעת מחיר למועצה המקומית גן יבנה.
31. הנאשם הציג מצג כוזב לפיו ההצעה הוגשה באופן עצמאי ללא התייעצות, תיאום או קשר עם מציע אחר או עם מציע פוטנציאלי אחר, ומכל מקום לא גילה את עובדת התיאום בינו לבין מדי ורד כמפורט בסעיף 30 (להלן באישום זה: "מצג השווא של ארס").
32. בהסתמך על מצג השווא של ארס התקבלה הנחת הדעת של ועדת הקניות בדבר כשרות התצעה של ארס.
33. לא ניתן ביחס להסדרים האמורים אישור מבית הדין, היתר זמני מאב בית הדין או פטור מן הממונה מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל, והכבילות שבהם לא היו פטורות על-פי כללי פטור סוג בהתאם לחוק ההגבלים העסקיים.
34. במעשיו המתוארים לעיל:
35. א. היה הנאשם, בהיותו בן אדם המנהל עסקים, צד להסדר לפיו הגביל עצמו באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין אדם שאינו צד להסדר. ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש, שיוצע או שישולם, לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו ולכמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם. זאת, מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור כאמור, ומבלי שהכבילות שבהסדר היו פטורות על פי כללי פטור סוג.
- ב. הנאשם קיבל במרמה את הנחת הדעת של ועדת הקניות.
- ג. הנאשם ניסה לקבל במרמה את זכיית ארס בהצעת המחיר.

ב. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

36. צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות, נוכח חלקם ומעמדם של הצדדים להסדר בשוק המשני, עבירה לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 4, 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3), 2(ב)(4), 47 ו-47(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים.

37. קבלת דבר במרמה עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין.
38. ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות עקב פגיעתה במנגנון הציבורי, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין בנסיבות מחמירות. בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

אבי גרוסמן, עו"ד
ב"כ היועץ המשפטי לממשלה

אסף מוזס, עו"ד
ב"כ היועץ המשפטי לממשלה